

# μουσείο ημιτελών αρχαιοτήτων

εθνικό μετσόβειο πολυτεχνείο  
σχολή αρχιτεκτόνων μηχανικών

διπλωματική εργασία  
σπουδαστής ξανθόπουλος χαράλαμπος  
επιβλέπουσα κα μάρδα νέλλη

2012-2013

# ΜΟΥΣΕΙΟ ΗΜΙΤΕΛΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ

## ΓΙΑΤΙ

Η ανεξάντλητη πολιτιστική κληρονομιά της χώρας μας, όπως είναι φυσικό, έστρεψε την ενασχόληση των σύγχρονων ελλήνων σ' αυτή. Έχοντας σαν εργαλεία όλες τις σύγχρονες μεθόδους μελέτης των αρχαιοτήτων, η έρευνα και η ενασχόληση μαζί τους, ήταν και είναι συνεχής. Αρχιτέκτονες, αρχαιολόγοι, φυσικοί, μαθηματικοί, φιλόσοφοι και γενικά ο άνθρωπος, αντλεί από αυτό το θαύμα που συνέβη σ' αυτό το τόπο πριν από 2500 χρόνια. Όπως ήταν φυσικό, η κύρια ενασχόληση έχει να κάνει με τα ολοκληρωμένα έργα, τα μνημεία, τις δημιουργίες αυτής της σπουδαίας κληρονομιάς.

Από μικρό παιδί, στην πρώτη μου επίσκεψη στο αρχαίο λατομείο της σπηλιάς, παρατήρησα αρκετούς μισολαξευμένους όγκους μαρμάρου αφημένους στη "άκρη". Με γοήτευε η πρακτική πλευρά του εγχειρήματος. Πώς βρέθηκαν εκεί τα μάρμαρα; Πώς ανακάλυψαν το κοίτασμα στην πλαγιά του βουνού; Με τι τρόπο τα εξόρυξαν; Τι εργαλεία χρησιμοποιούσαν; Πώς ήταν ντυμένοι; Τι έτρωγαν; Ακόμη περισσότερο όταν παρατηρούσα έναν μισοτελειωμένο όγκο μαρμάρου, που δεν έφτασε ποτέ στην ακρόπολη, αναρωτιόμουν. Τι να συνέβη άραγε; γιατί ο δημιουργός άφησε το έργο του στη μέση; Πότε έγινε αυτό; Σε ποιά φάση της δημιουργίας του έργου; Σκεφτόμουν διάφορες εκδοχές. Μήπως κάποια φωτιά ανάγκασε το δημιουργό να διακόψει; Ίσως να έγινε πόλεμος ή κάτι πίο ανθρώπινο. Μπορεί να αρρώστησε ο λαξευτής ή ακόμη, αλίμονο, να ανακάλυψε ξαφνικά, ενώ βρισκόταν στη μέση της εξέλιξης του έργου, κάποιο ελάττωμα στο μάρμαρο. Έτσι το άφησε στην άκρη. Να μένει παρατημένο μέχρι σήμερα αλλά έχοντας πάνω του τα σημάδια που δείχνουν τη μεγαλοφουία του δημιουργού.

Αυτές οι σκέψεις πάντα με συγκλονίζουν. Έτσι οδηγήθηκα στη σκέψη πως όλα αυτά τα ημιτελή δημιουργήματα, που είναι διάσπαρτα σε κάθε γωνία της Ελλάδας και δεν αποτελούν παρά ένα μεγάλο μέρος της προσπάθειας των προγόνων μας να δημιουργήσουν και να μας παραδώσουν αυτό το λαμπρό κομμάτι της ανθρώπινης εξέλιξης που μας φωτίζει και μας καθοδηγεί μέχρι σήμερα, είναι ανάγκη να βρουν ένα χώρο φιλοξενίας που θα τα προστατεύει και θα τα εκθέτει στο θαυμασμό των επισκεπτών.

## ΕΠΙΛΟΓΗ ΘΕΣΗΣ ΜΟΥΣΕΙΟΥ

στη σημερινή νέα πεντέλη, ακριβώς δίπλα σ' ένα τμήμα της αρχαίας διαδρομής της οδού μεταφοράς των μαρμάρων από τα αρχαία λατομεία προς το βράχο της ακρόπολης, υπάρχει ο χώρος που εκπληρώνει τις προϋποθέσεις για την τοποθέτηση του μουσείου ημιτελών αρχαιοτήτων που αποτελεί το αντικείμενο της πρότασης.

Μερικές από τις σκέψεις που οδήγησαν στην επιλογή του συγκεκριμένου χώρου ήταν :

1. Τα προάστια αναπτύχθηκαν σχεδόν παραφύση, άναρχα γύρω από τις πόλεις και λειτουργούν σαν υπνωτήρια χωρίς να διαθέτουν καμία από τις λειτουργίες που χαρακτηρίζουν μια πόλη ή ένα χωριό. Εντούτοις αποτελούν μια πραγματικότητα και σε αυτά κατοικούν χιλιάδες άνθρωποι. Είναι καιρός που πρέπει να αρχίσουν να τοποθετούνται στα προάστια εκείνες οι χρήσεις που βοηθούν στην κοινωνική σύνθεση.
2. Το πεντελικό είναι το βουνό από όπου εξορύχθηκαν τα μάρμαρα με τα οποία δημιουργήθηκαν τα μνημεία της Ακρόπολης. Ο δρόμος μεταφοράς αυτών των μαρμάρων βρίσκεται σε άμεση σχέση με το χώρο του μουσείου. Το ίδιο και τα αρχαία λατομεία.

### ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΣΥΝΘΕΣΗΣ

1. Το σύνολο της σύνθεσης ακολουθεί την κλίση του φυσικού εδάφους με τρόπο διακριτικό, σχεδόν εισχωρεί στο φυσικό έδαφος.
2. Απλή, λιτή αρχιτεκτονική χωρίς υπερβολές και θεαματικά στοιχεία που λειτουργεί σαν ουδέτερο φόντο ανάδειξης των μνημείων.
3. Δημιουργία ελεύθερων υπαίθριων χώρων που θα φέρνουν σε επαφή τον επισκέπτη με το συνολικό τοπίο, το σύνολο του λεκανοπεδίου, τις διαδρομές των μαρμάρων.
4. Δημιουργία αίθουσας πολλαπλών χρήσεων με σκοπό το μουσείο να μπορεί να φιλοξενήσει μικρές οι μεγαλύτερες εκδηλώσεις.

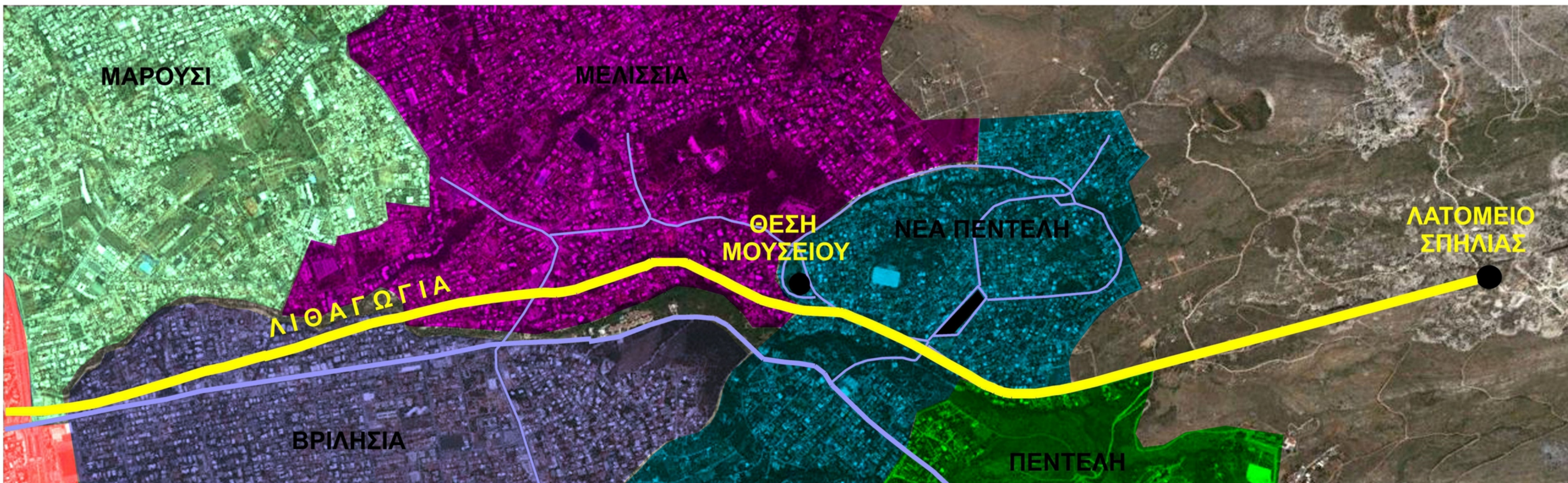
Έγινε προσπάθεια για την επίτευξη των παραπάνω αρχών έτσι ώστε να προκύπτει ένα αποτέλεσμα που θα εντάσσεται με τρόπο αρμονικό στο φυσικό περιβάλλον της περιοχής.

## ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΟΥΣΕΙΟ ΗΜΙΤΕΛΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ

ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ Α.Μ. 04105625



## ΛΙΘΑΓΩΓΙΑ - ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΜΑΡΜΑΡΩΝ ΑΠΟ ΤΑ ΑΡΧΑΙΑ ΛΑΤΟΜΕΙΑ ΣΤΗΝ ΑΚΡΟΠΟΛΗ



## ΣΧΕΣΗ ΤΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΜΕ ΤΟΥΣ ΚΟΝΤΙΝΟΥΣ ΔΗΜΟΥΣ



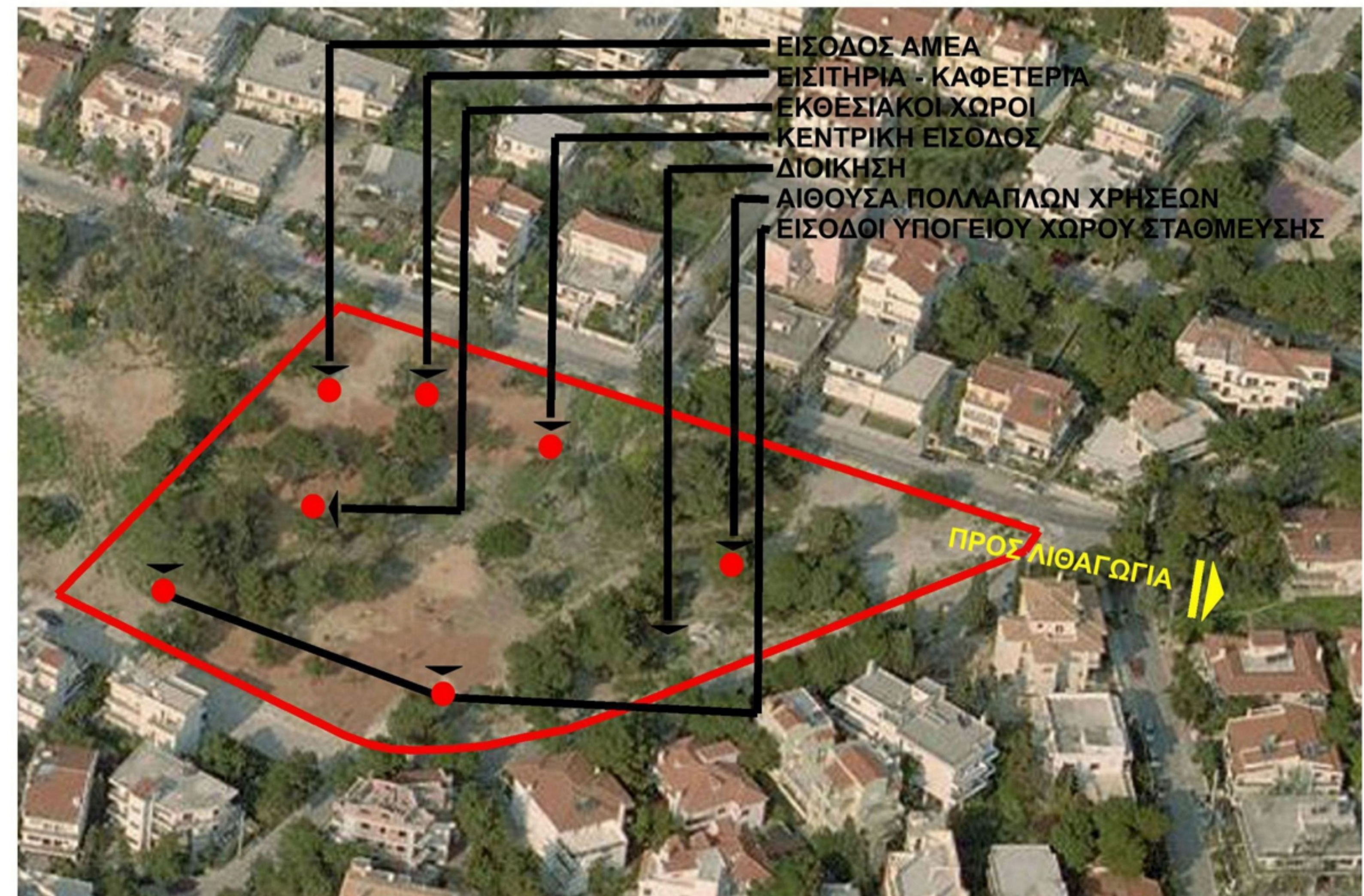
ΘΕΣΗ ΜΟΥΣΕΙΟΥ - ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΑΜΕΣΟ ΚΑΙ ΕΜΜΕΣΟ ΦΥΣΙΚΟ ΚΑΙ ΟΙΚΙΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ



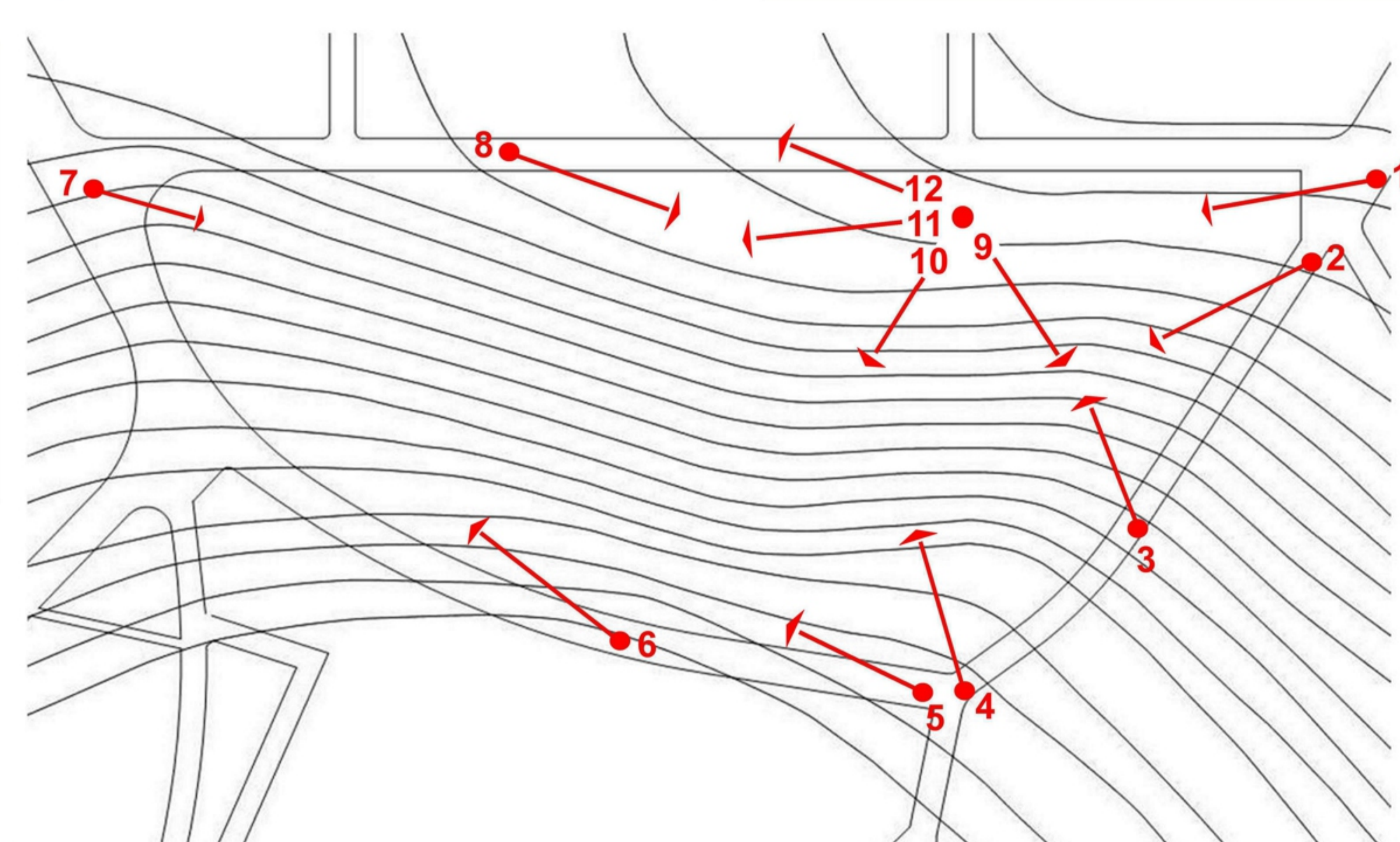
ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΗΜΙΤΕΛΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ



ΧΩΡΟΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΗΜΙΤΕΛΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ

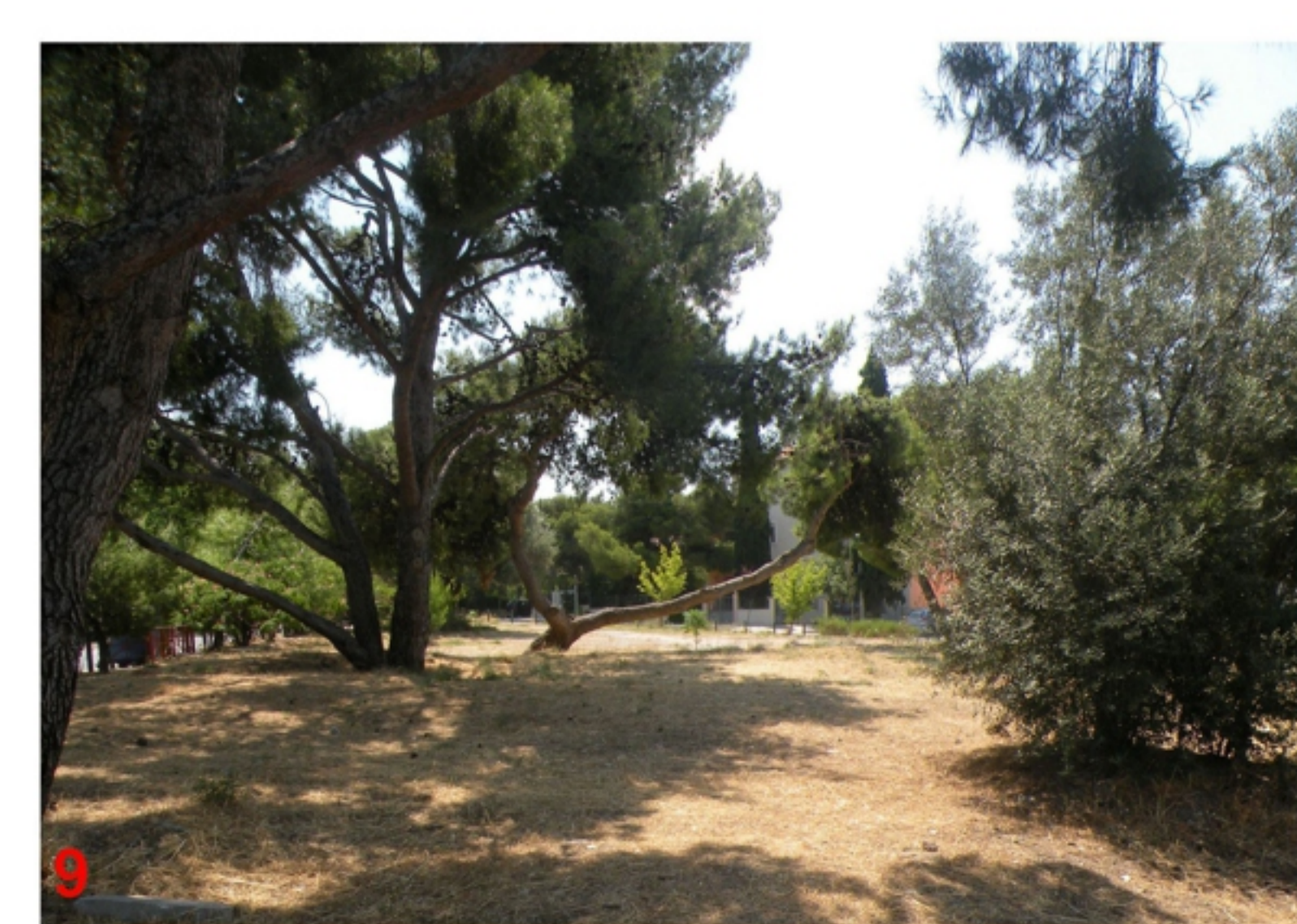


ΘΕΣΕΙΣ ΚΥΡΙΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ



**ΥΠΑΡΧΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ** (ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ)

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ - ΜΟΥΣΕΙΟ ΗΜΙΤΕΛΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ - ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ Α.Μ 04105625





Η αρχαία μας παράδοση καθώς και τα μνημεία που μιλούν για αυτήν είναι τόσο πλούσια, που η μελέτη τους δεν μας έχει αφήσει να προλάβουμε να κάνουμε μια μικρή στάση για να παρατηρήσουμε τα διασπάρτα ημιτελή έργα που βρίσκονται γύρω από τα μνημεία.

Όταν άρχισα να τα παρατηρώ για πρώτη φορά, καταφέρνοντας να στρέψω το βλέμα μου από τον παρθενώνα προς αυτά, άρχισα να διαισθάνομαι την αξία τους. Ήταν σαν ένας πρόλογος του τελικού μνημείου ή μάλλον καλύτερα σαν ένας πρόλογος "θυσία" στη τελειότητα του μνημείου.



Κοιτάζω ένα ημιτελές έργο, μόνο του. Τι να συνέβη άραγε ; Φωτιά, πόλεμος ή κατι πτιό καθημερινό ; Μήπως κάτι συνέβη στο δημιουργό ή μήπως η ανακάλυψη κάποιας ατέλειας στο μάρμαρο ; Η ημιτέλεια τού έργου όμως, δεν μπορεί να κρύψει τη μεγαλοφυΐα του δημιουργού του.

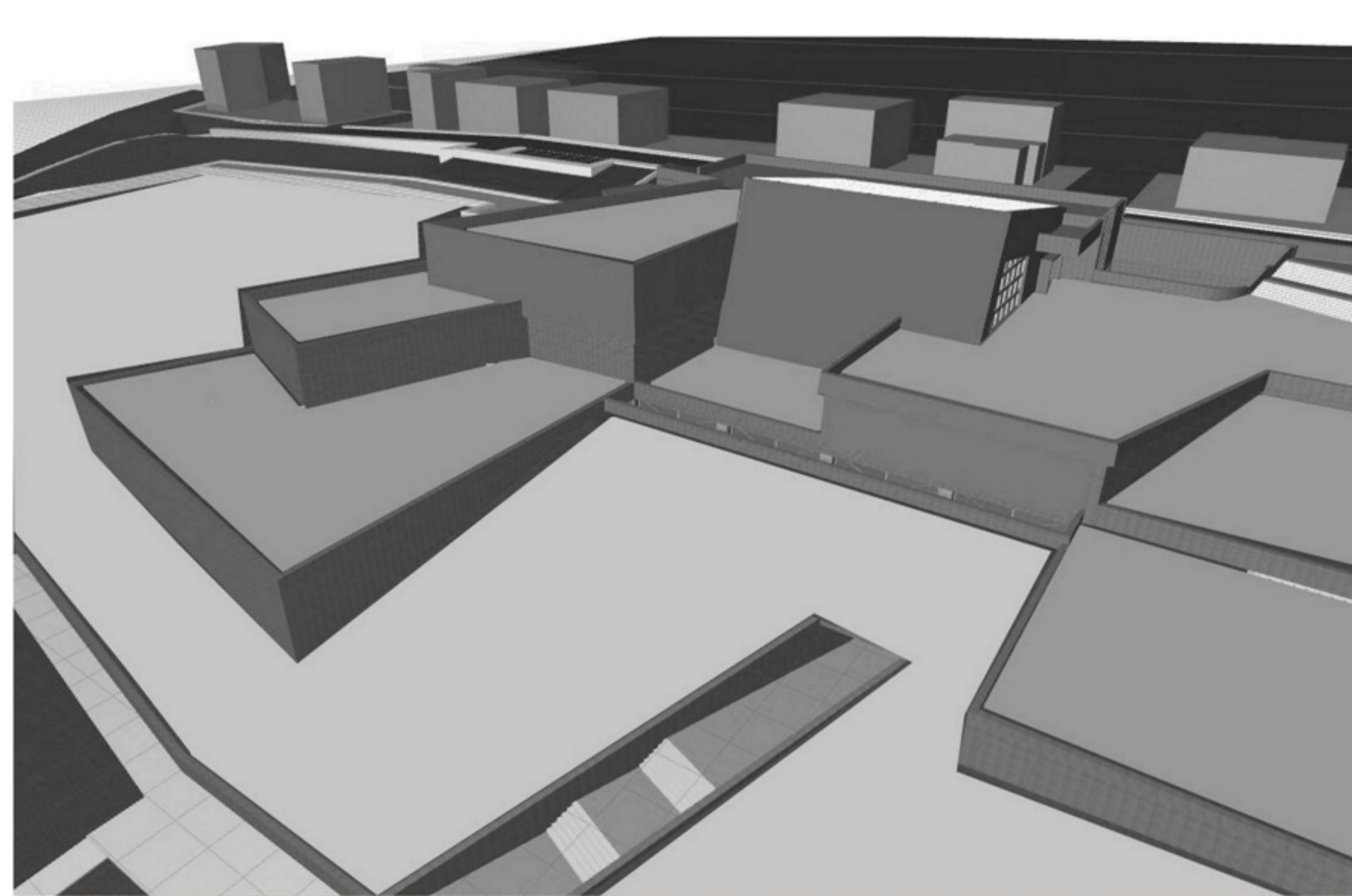
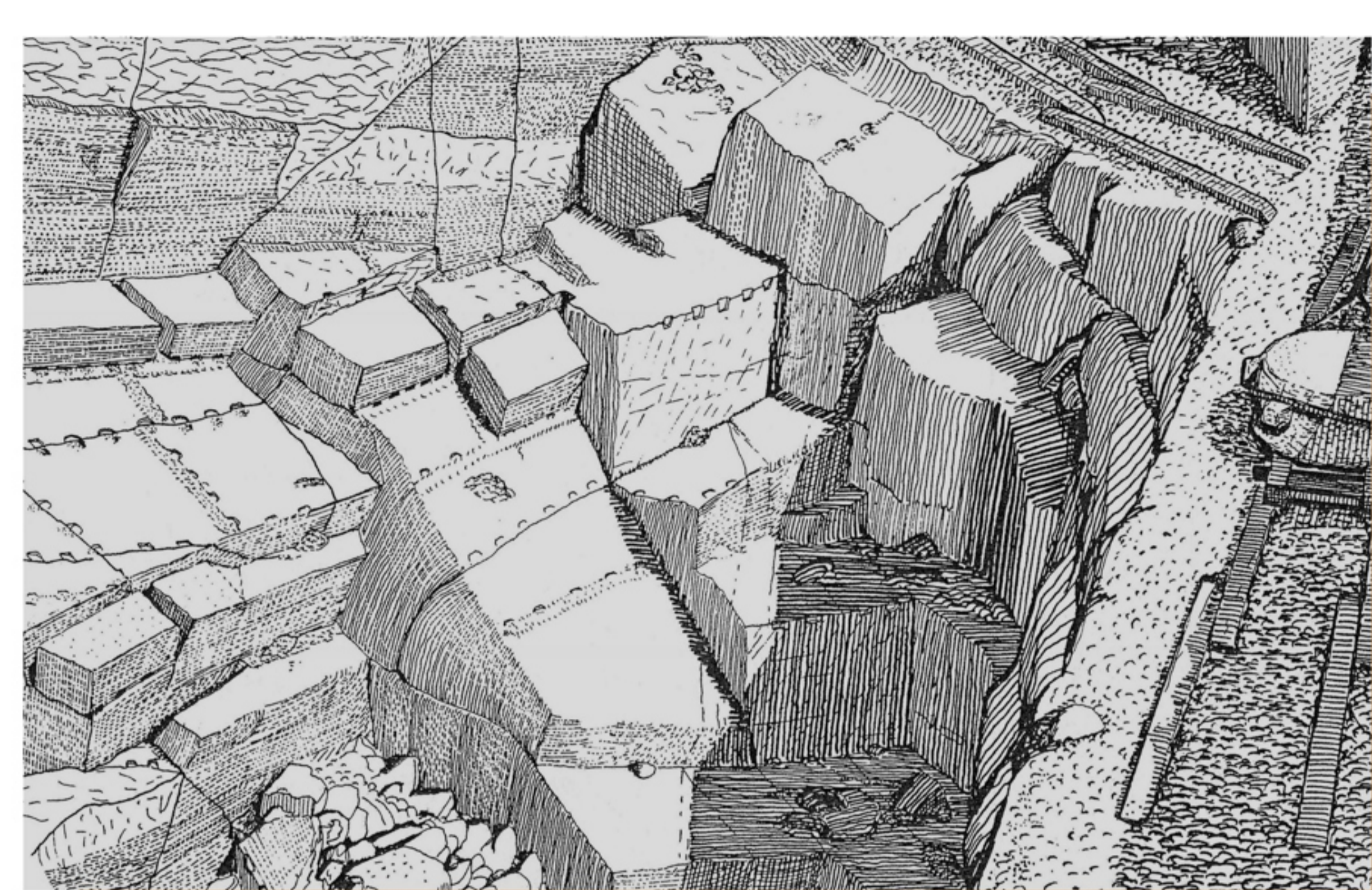
Ένα ημιτελές έργο βρίσκεται πτιό κοντά στο μέτρο του απλού ανθρώπου. Είναι πτιό οικείο, πτιό κατανοητό.



## ΔΙΑΦΟΡΑ ΗΜΙΕΡΓΑ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ  
ΜΟΥΣΕΙΟ ΗΜΙΤΕΛΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ

ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ Α.Μ. 04105625



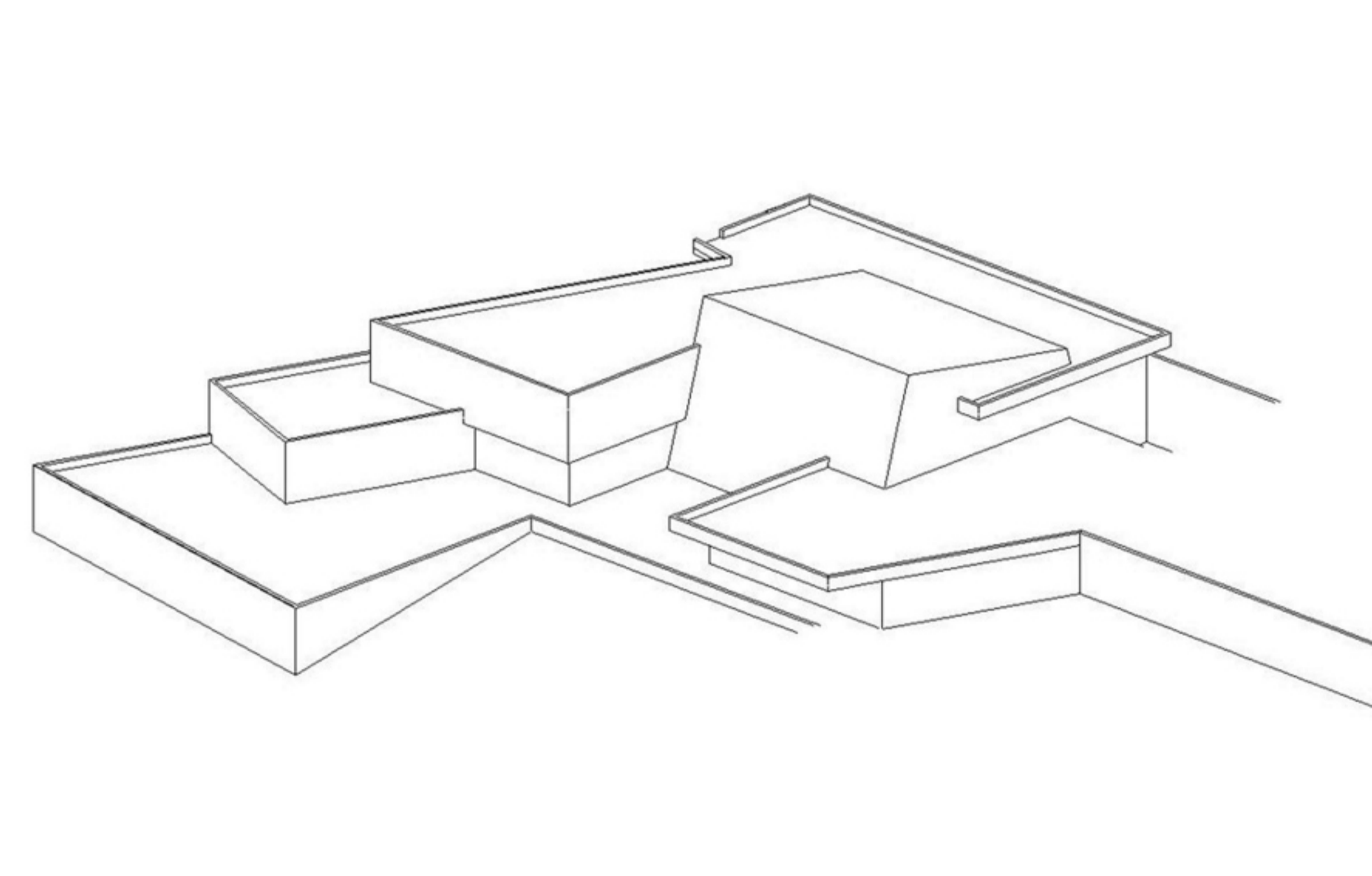
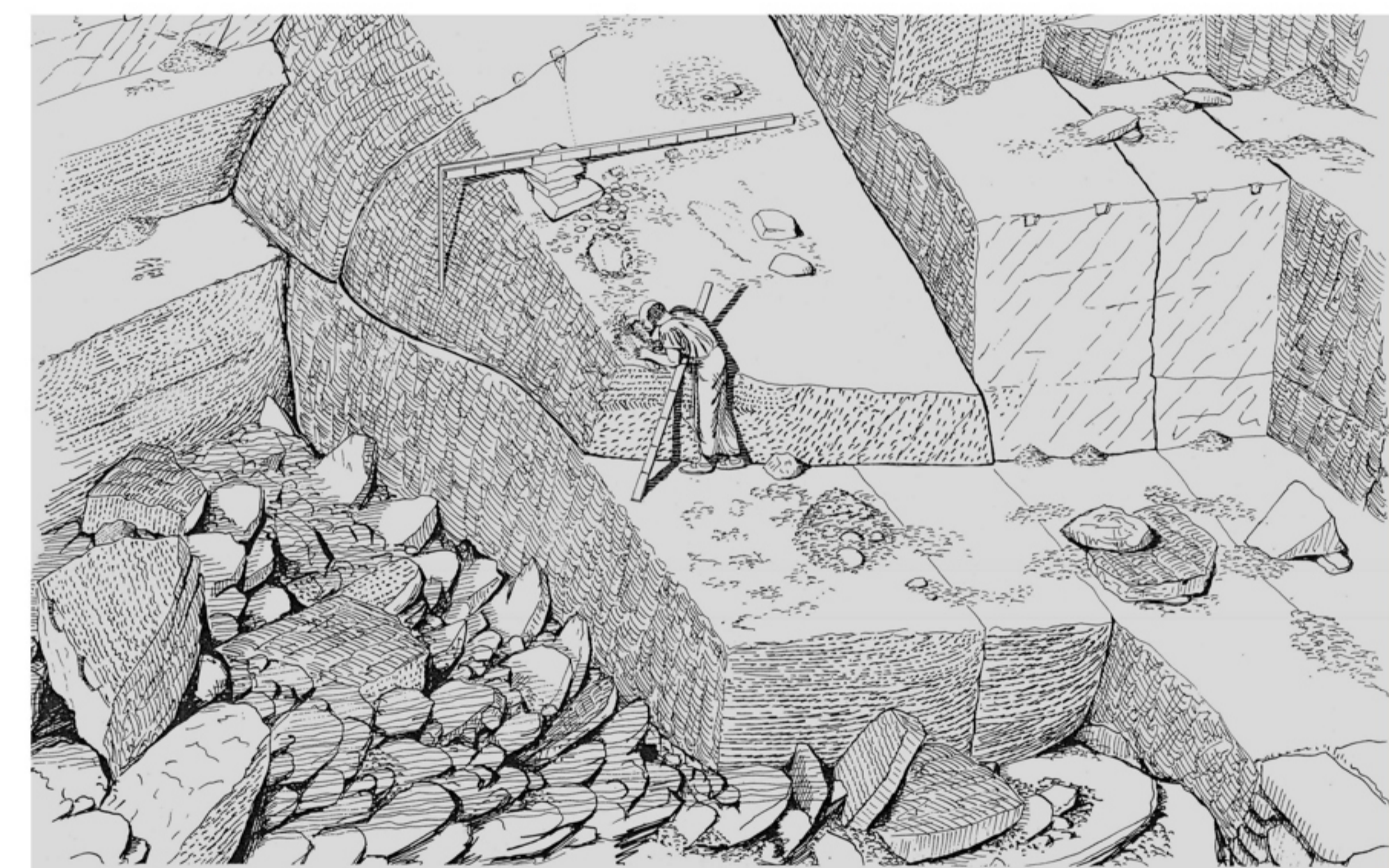
"όπως οι όγκοι του μαρμάρου ξεπροβάλουν από το κεντρικό κοίτασμα...."

Η φόρμα του μουσείου επιλέχθηκε να "θυμίζει" τον τρόπο που ξεπηδάνε οι μαρμαρίνοι όγκοι από το κοίτασμα στο λατομείο.

Έχουν φορά, λές, προς τον ιερό βράχο της ακρόπολης. Σαν μια δημιουργία της φύσης ταγμένη για το σκοπό αυτό.

Με διακριτικό τρόπο, η φόρμα του μουσείου μιμείται τις ίδιες γραμμές, λίγο άναρχες, όπως το ακατέργαστο πέτρωμα, αλλά με την ίδια φορά.

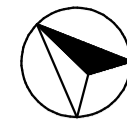
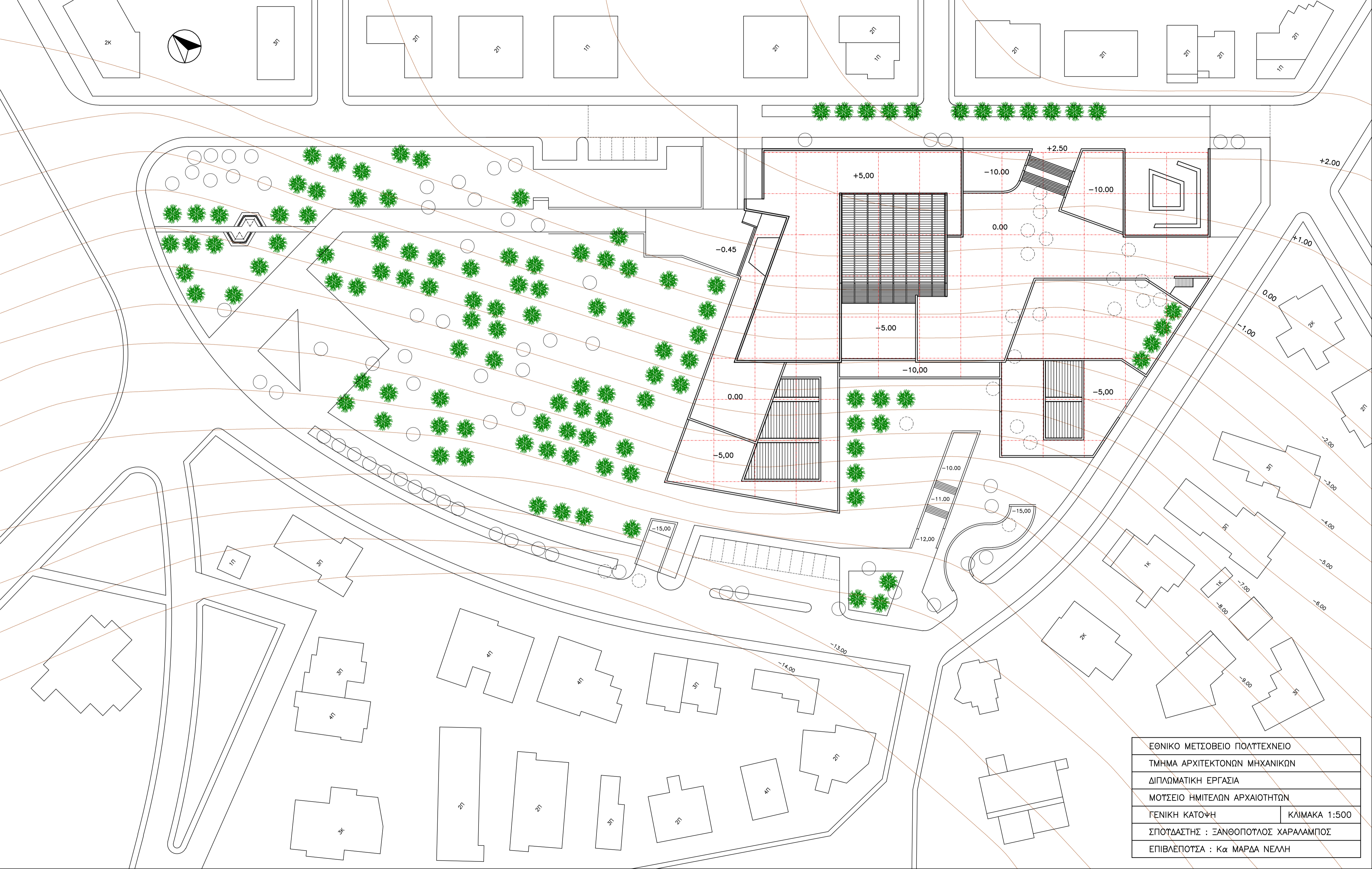
Έγινε προσπάθεια για την επίτευξη ενός διακριτικού αποτελέσματος, χωρίς υπερβολές και θεαματικά στοιχεία, που θα λειτουργεί σαν ουδέτερο φόντο ανάδειξης των έργων που θα φιλοξενεί και θα εντάσσεται με τρόπο αρμονικό στο φυσικό περιβάλλον της περιοχής.



## Η ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΚΤΙΡΙΟΥ

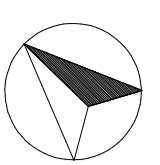
ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ  
ΜΟΥΣΕΙΟ ΗΜΙΤΕΛΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ

ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ Α.Μ. 04105625

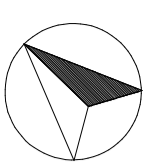


ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΕΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ	
ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	
ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	
ΜΟΥΣΕΙΟ ΗΜΙΤΕΛΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ	
ΓΕΝΙΚΗ ΚΑΤΟΨΗ	ΚΛΙΜΑΚΑ 1:500
ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΣ : ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ	
ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ : Κα ΜΑΡΔΑ ΝΕΛΜΗ	





ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΕΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ	
ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	
ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	
ΜΟΥΣΕΙΟ ΗΜΙΤΕΛΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ	
ΚΑΤΟΨΗ ΣΤΑΘΜΗΣ +5.00	ΚΛΙΜΑΚΑ 1:200
ΣΠΟΤΔΑΣΤΗΣ : ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ	
ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ : Κα ΜΑΡΔΑ ΝΕΛΛΗ	



ΑΠΟΒΗΚΗ  
ΕΙΣΗΓΗΡΙΑ  
ΚΑΤΑΧΗΜΑ  
ΕΙΣΟΔΟΣ

ΠΑΤΑΡΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ  
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ

ΕΙΣΟΔΟΣ  
0.00  
-10.00  
-5.00

ΚΑΦΕΤΕΡΙΑ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ  
-5.00

0.00  
-5.00

-10.00  
-5.00  
-10.00  
-11.00  
-12.00

0.00  
+1.00  
-5.00

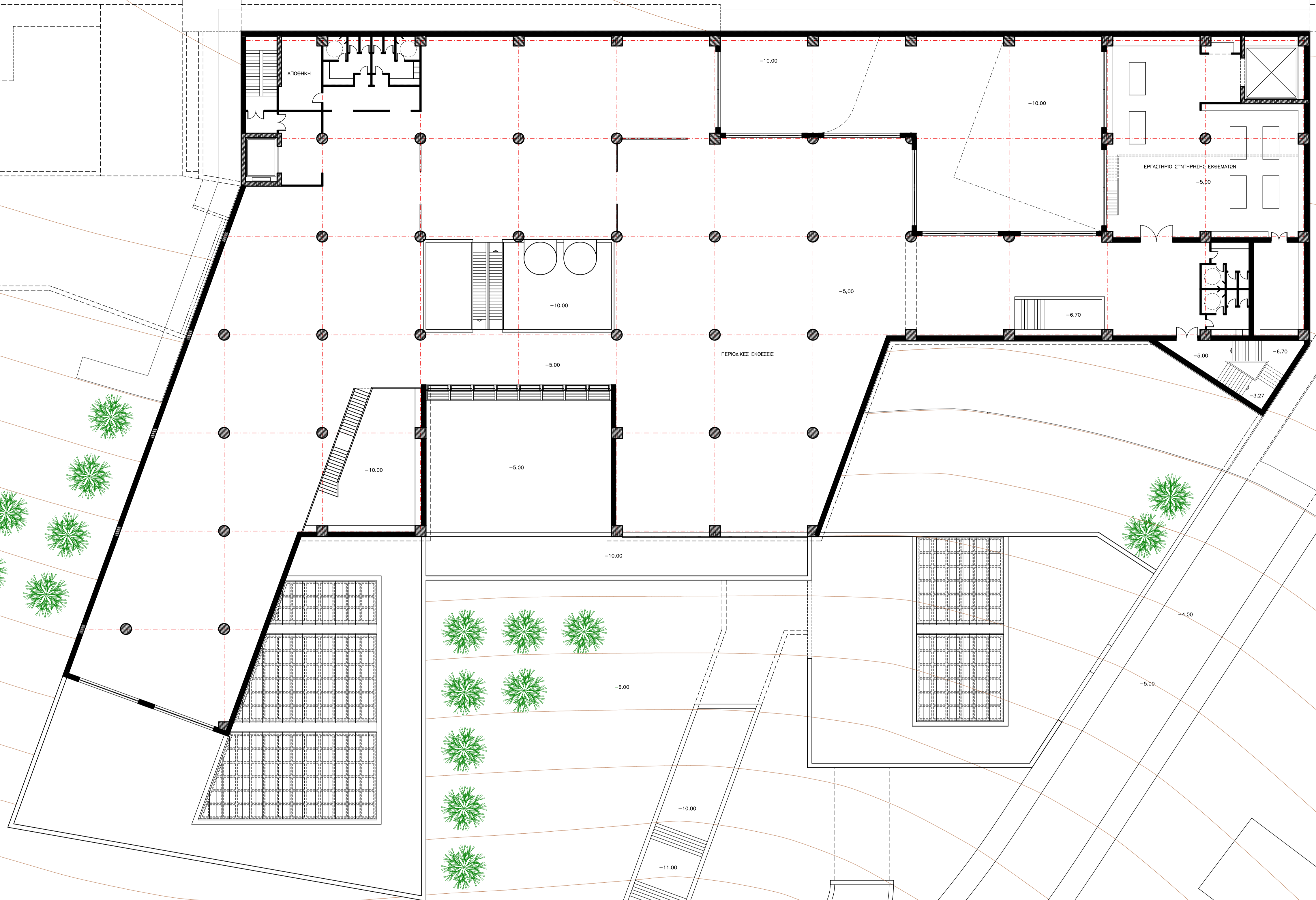
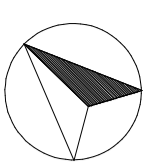
3Π  
-1.00  
-3.00  
-5.00

1κ  
-6.00

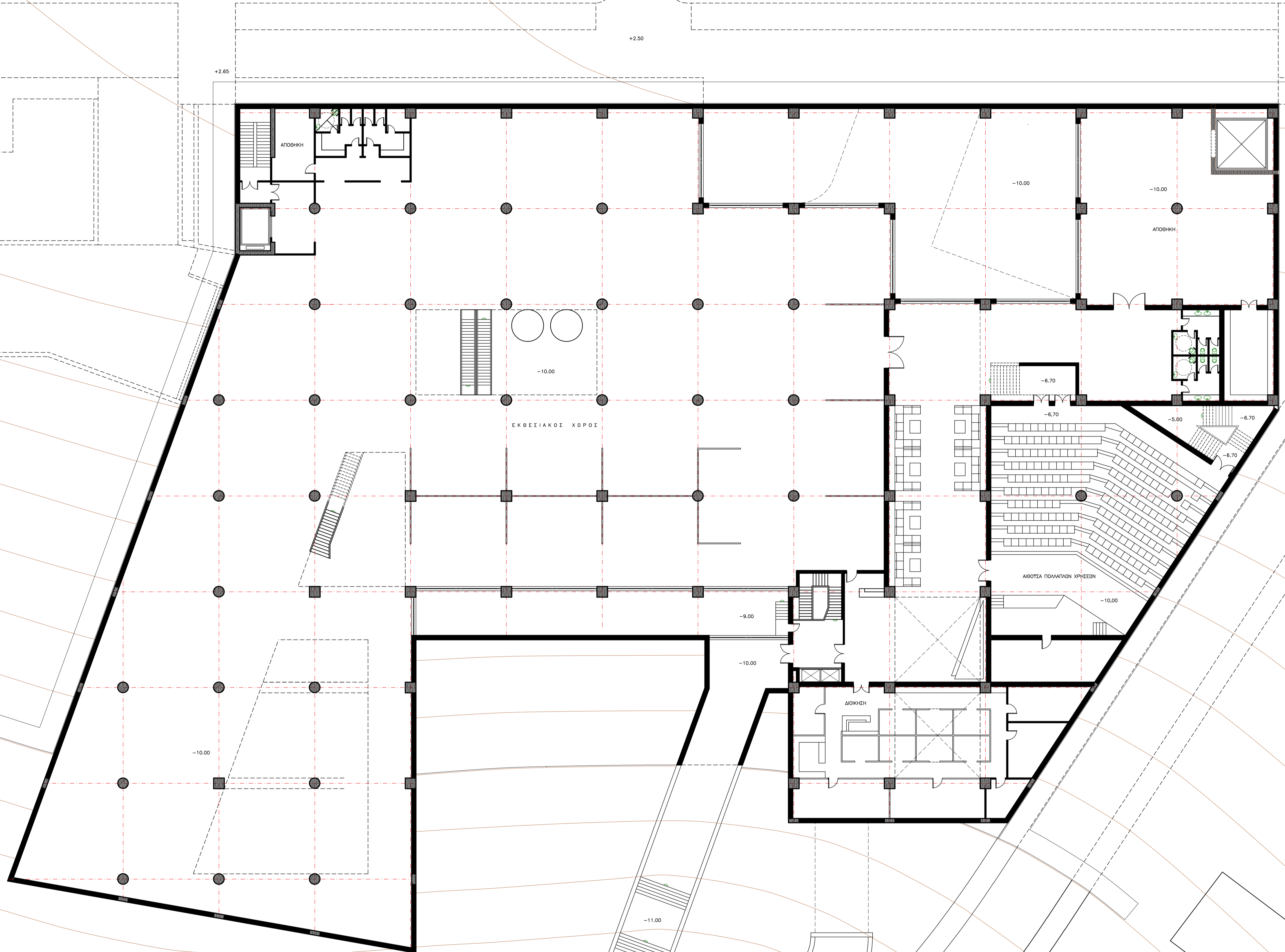
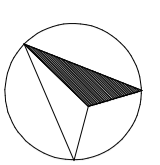
1κ  
-8.00

2κ  
-11.00

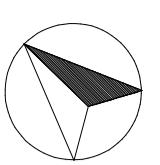
ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΕΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ	
ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	
ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	
ΜΟΤΣΕΙΟ ΗΜΙΤΕΛΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ	
ΚΑΤΟΨΗ ΣΤΑΘΜΗΣ	0.00 ΚΛΙΜΑΚΑ 1:200
ΣΠΟΤΔΑΣΤΗΣ : ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ	
ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ : Κα ΜΑΡΔΑ ΝΕΛΛΗ	



ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΕΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ	
ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	
ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	
ΜΟΥΣΕΙΟ ΗΜΙΤΕΛΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ	
ΚΑΤΩΦΗ ΣΤΑΘΜΗΣ -5.00	ΚΛΙΜΑΚΑ 1:200
ΣΠΟΤΔΑΣΤΗΣ : ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ	
ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ : Κα ΜΑΡΔΑ ΝΕΛΛΗ	



ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΕΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ  
 ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ  
 ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ  
 ΜΟΥΣΕΙΟ ΗΜΙΤΕΛΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ  
 ΚΑΤΟΨΗ ΣΤΑΘΜΗΣ -10,00 ΚΛΙΜΑΚΑ 1:200  
 ΣΠΟΤΔΑΣΤΗΣ : ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ  
 ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ : Κα ΜΑΡΔΑ ΝΕΛΛΗ



A

+2.50

Γ

ΑΠΟΘΗΚΗ

ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΑ

ΥΠΟΓΕΙΟΣ ΧΩΡΟΣ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ

-15.00

B

B'

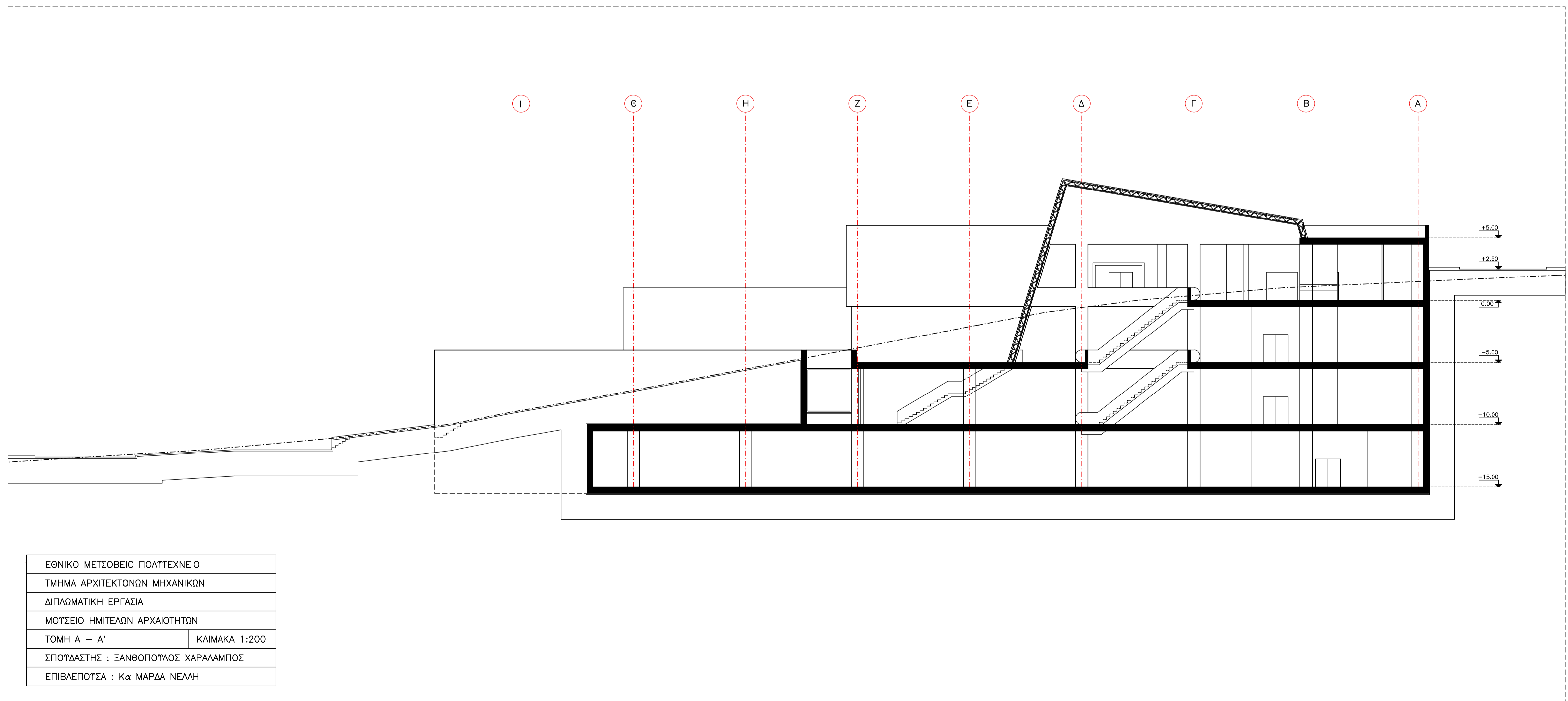
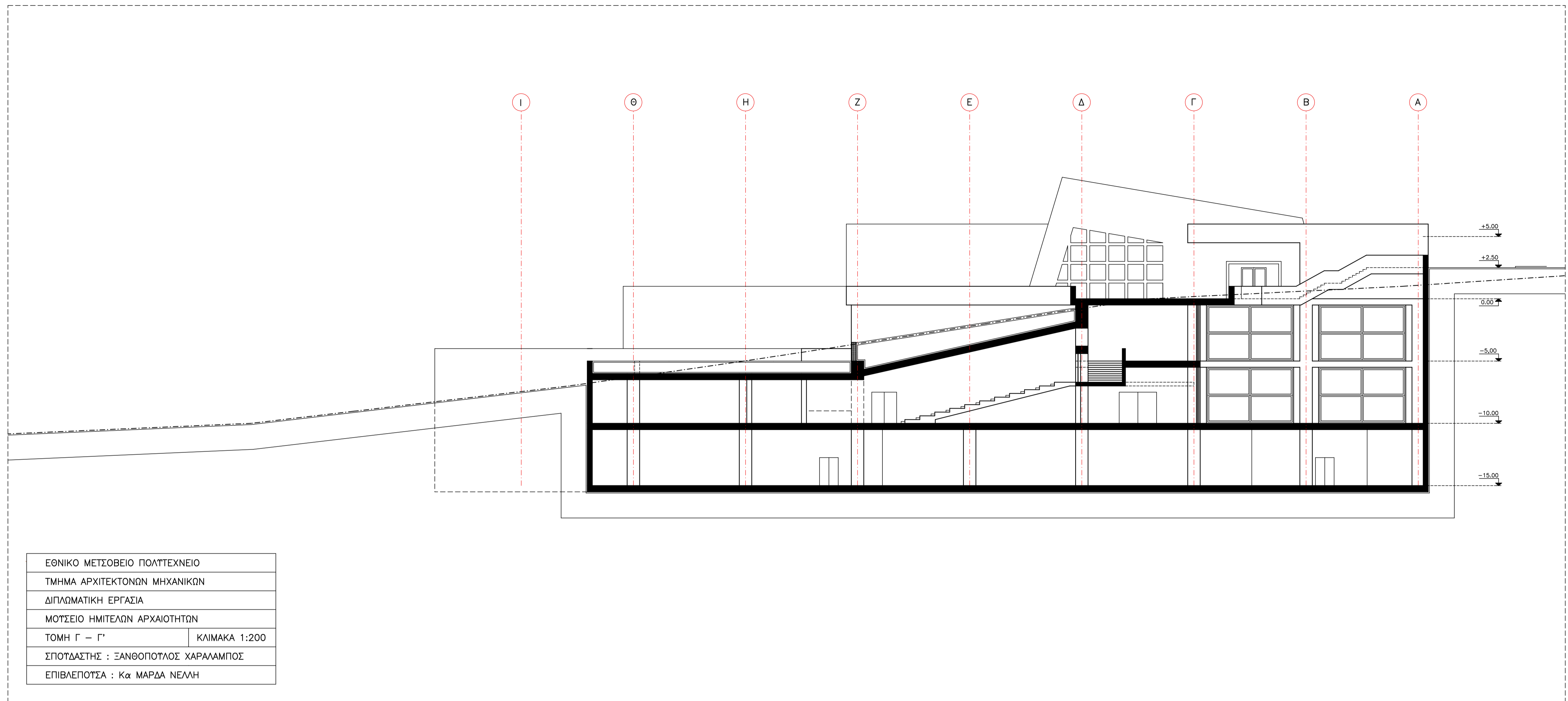
A'

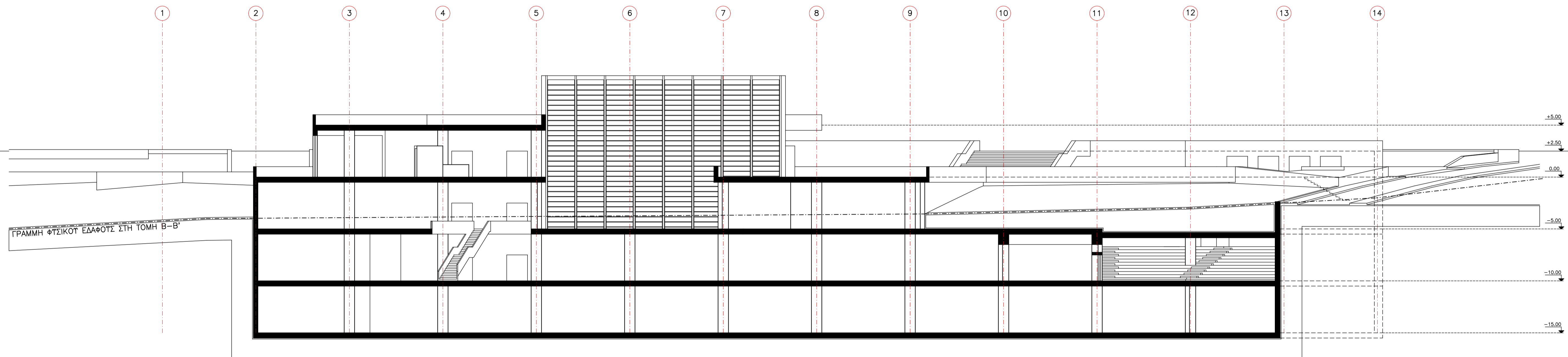
Γ'

-14.00

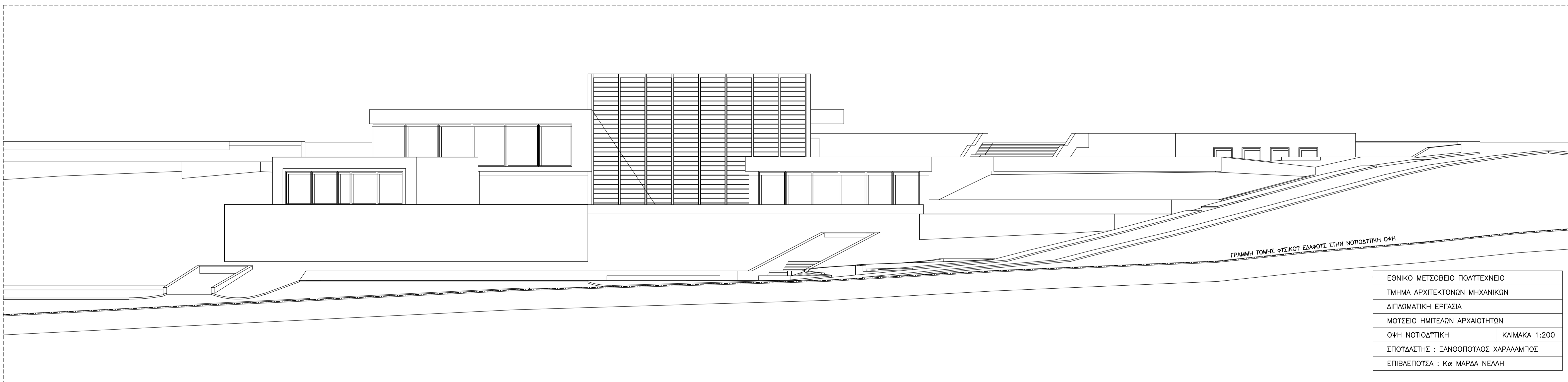
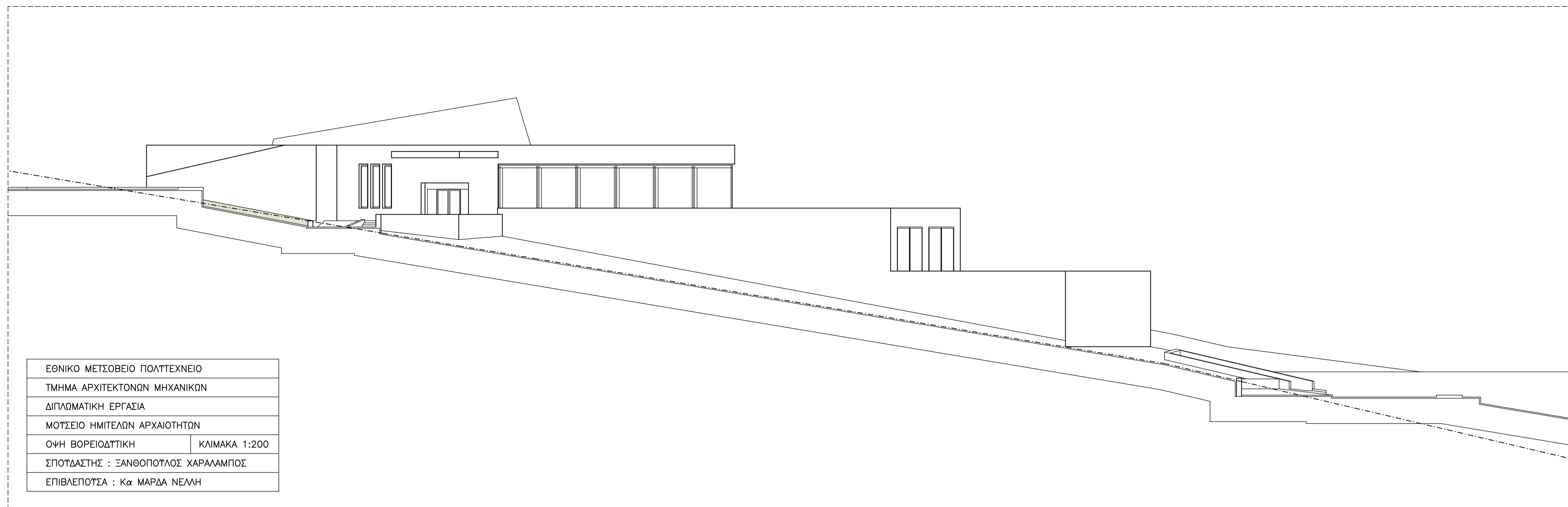
-12.00

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΕΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ	
ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	
ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	
ΜΟΥΣΕΙΟ ΗΜΙΤΕΛΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ	
ΚΑΤΟΨΗ ΣΤΑΘΜΗΣ -15,00	ΚΛΙΜΑΚΑ 1:200
ΣΠΟΤΔΑΣΤΗΣ : ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ	
ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ : Κα ΜΑΡΔΑ ΝΕΛΛΗ	





ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΕΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ	
ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	
ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	
ΜΟΥΣΕΙΟ ΗΜΙΤΕΛΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ	
ΤΟΜΗ Β - Β'	ΚΛΙΜΑΚΑ 1:200
ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΣ : ΣΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ	
ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ : ΚΑ ΜΑΡΔΑ ΝΕΛΛΗ	

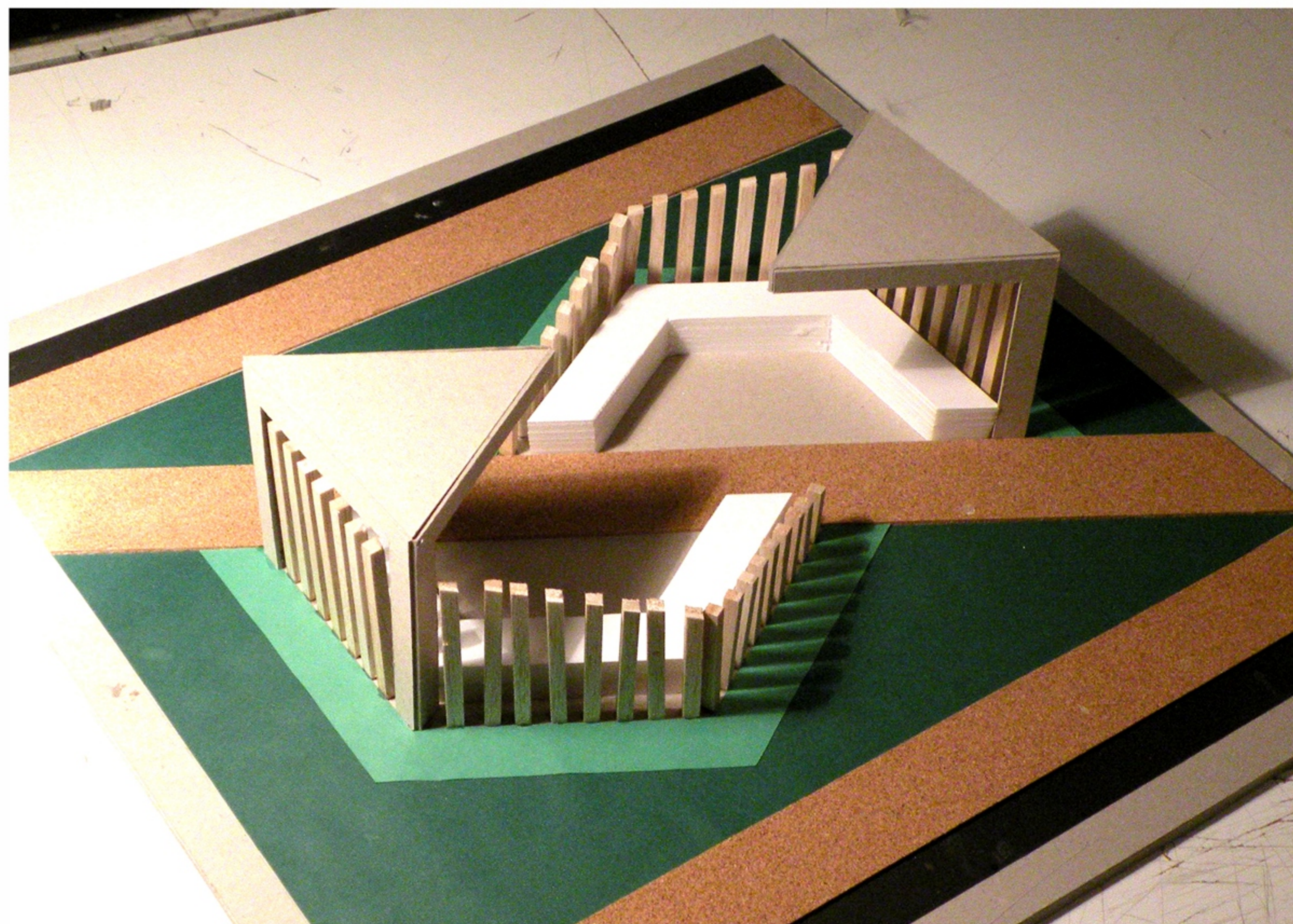
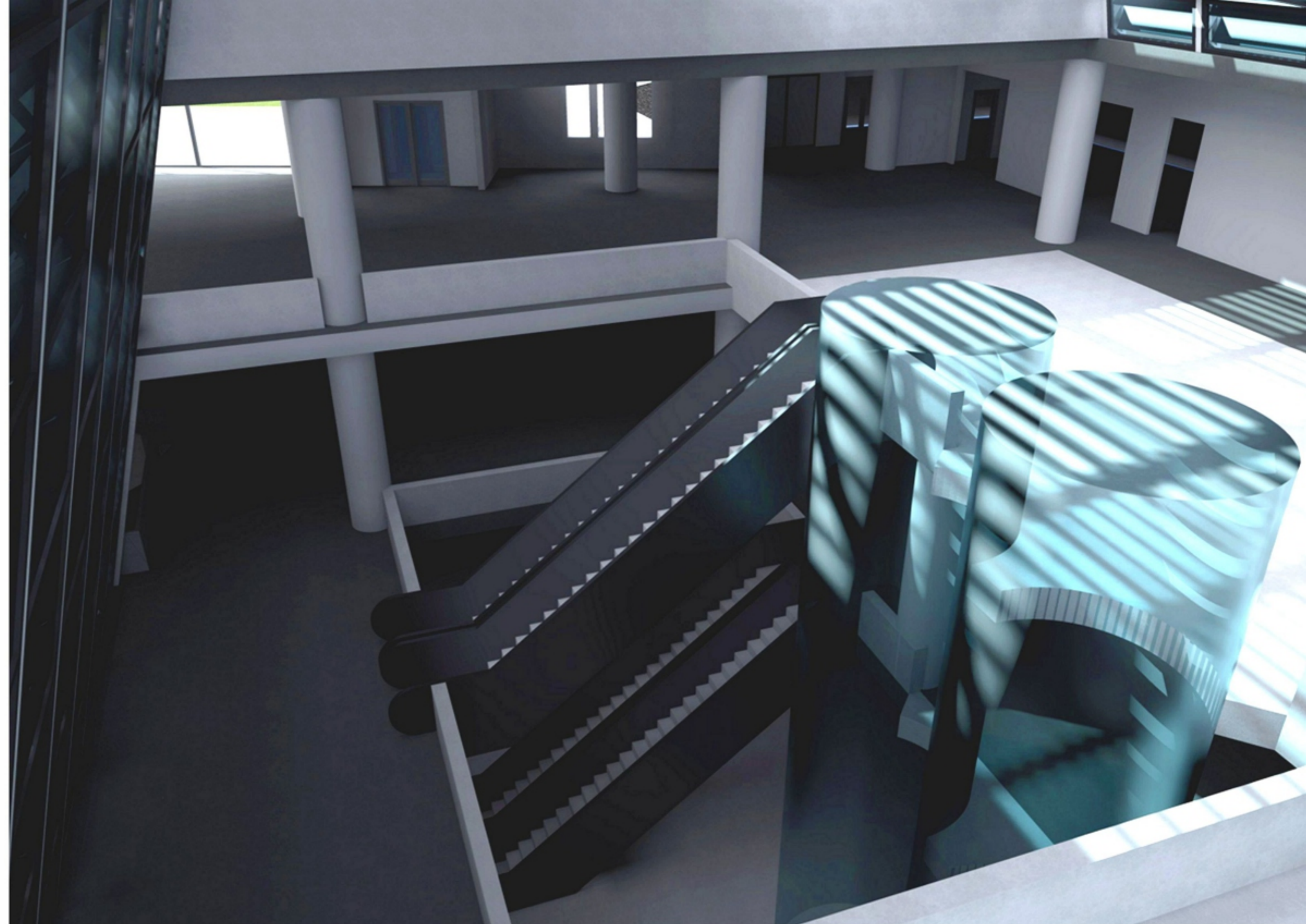
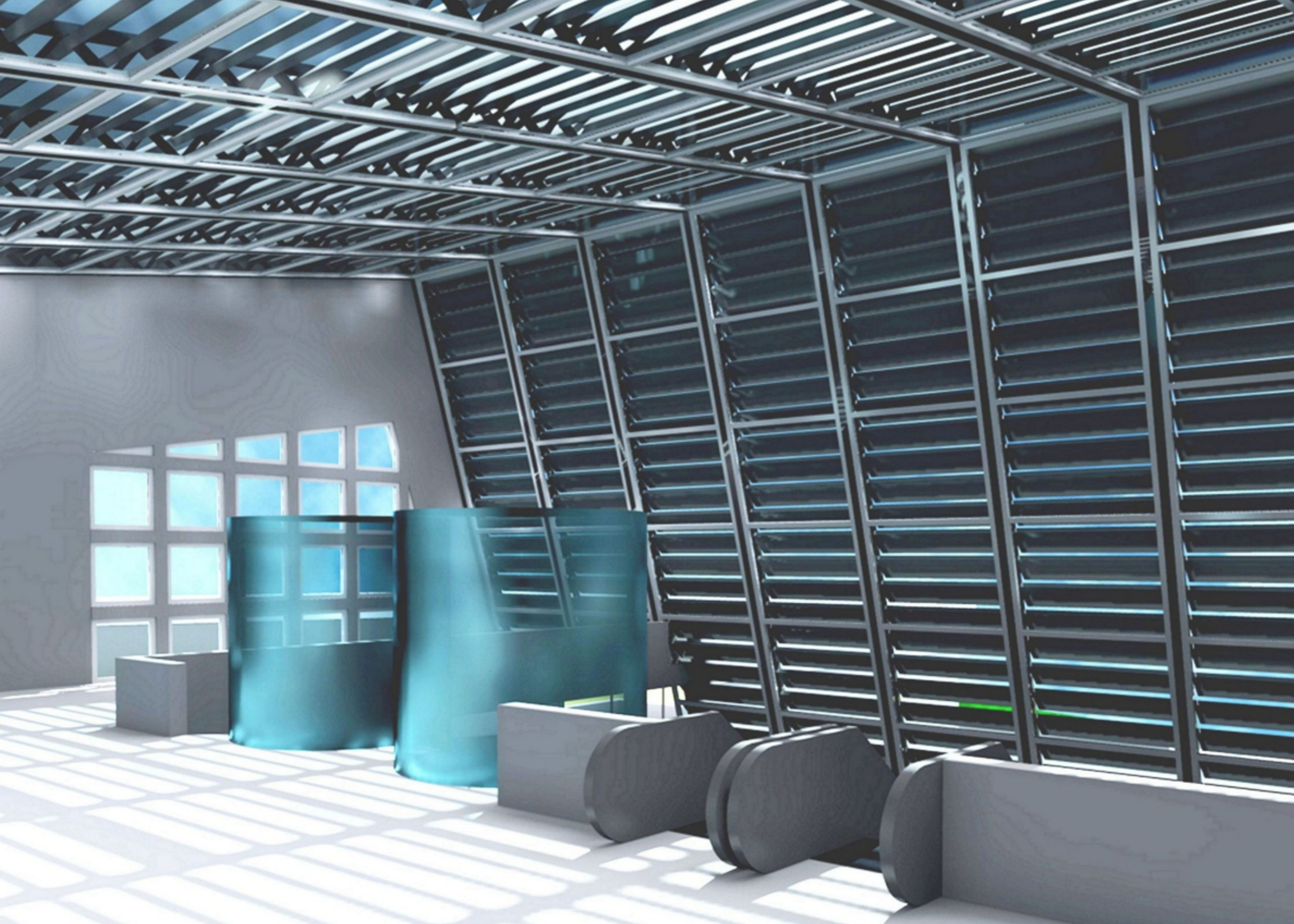












εθνικό μετσόβειο πολυτεχνείο  
σχολή αρχιτεκτόνων μηχανικών  
διπλωματική εργασία 2012 - 2013  
επιβλέπουσα κα μάρδα νέλλη



## **μουσειο ημιτελών αρχαιοτήτων**

σπουδαστής ξανθόπουλος χαράλαμπος

### **ευχαριστίες :**

θέλω να ευχαριστήσω, με την καρδιά μου όλη, την καθηγήτρια μου Κα νέλλη μάρδα για τη στήριξη τη βοήθεια και τη συμπαράστασή της σε όλη την πορεία της μελέτης.

ακόμη την αγαπημένη μου καθηγήτρια Κα χαριτωμένη καλαιτζίδου που η εμπιστοσύνη της σ' εμένα από την πρώτη στιγμή που ήλθα στη σχολή, μου έδωσε το κουράγιο να μπορέσω να συνεχίσω.

τον καθηγητή μου Κο μακρή γιώργο που θαυμάζω απεριόριστα γιατί μ' έμαθε ν' αγαπώ τα απλά μολύβια, χρώματα και εργαλεία που χρησιμοποιούμε πάνω σ' ένα λευκό χαρτί για να εκφράσουμε τις ιδέες μας.

όλους τους καθηγητές της σχολής που ο καθένας με την ειδικότητά του μου έμαθαν την πολυμορφία, τον πλούτο και το βάθος που μπορεί να έχει η αρχιτεκτονική.

νιώθω την ανάγκη να ευχαριστήσω τον καλό μου φίλο δημήτρη ξύδα για το μαγικό του άγγιγμα στα προοπτικά της μελέτης μου.

τον θείο μου τον νίκο τον μακρόπουλο, πολιτικό μηχανικό, που με τις πολύτιμες συμβουλές του μου έδειξε τον τρόπο που μπορεί το μουσείο μου να σταθεί στα πόδια του.

Τέλος, ένα πελώριο ευχαριστώ στον αγαπημένο μου αδελφό το μηνά, το μηνάκι, που κάθε στιγμή ήταν και είναι εκεί, δίπλα μου, να με στηρίζει και να με βοηθάει.